

Brinarju, učitelju v Rajhenburgu na Štajarskem, za njegova spisa »Čukova gostija« in »Medvedji lov«; drugo nagrado v znesku 50 K pa je dobil g. Ivo Trošt, učitelj na Razdrtem, za spis »Na rakovo nogo«.

Štejemo si v častno dolžnost, izraziti slavnemu »Československemu spolku v Pragi, osobito njega požrtvovalnemu predsedniku gospodu Janu Legi, na tem veleдушnem in plemenitem bratskem činu v imenu vsega slovenskega učiteljstva, v imenu slovenske mladine, kateri so namenjeni ti spisi, najtoplejšo in najsrčnejšo zahvalo.

Vodstvo »Zaveze slov. učiteljskih društev«
v Ljubljani, dne 23. prosinca 1900.

Tajnik:
Drag. Česnik

Predsednik:
L. Jelenc.

Štajersko.

Iz konjiškega okraja. Okrajni šolski svet konjiški je v seji dne 16. m. m. stavil ternopredloga za nadučiteljsko in učiteljsko mesto v Ločah ter sklenil: 1. naročiti krajnemu šolskemu svetu na Prihovi, da preskrbi do konca velikega travna t. l. tretjo učno sobo, drugače bi isto moral storiti na njegove stroške okrajni šolski svet; 2. razpisovati natečaje učiteljskih služb v »Učiteljskem Tovaristu«.

Pozivljajo se vsi učiteljski zastopniki, da izposlujejo enake sklepe pri vseh okrajnih šolskih svetih.

Glavno zborovanje sevnjsko-brežiškega učiteljskega društva se je vršilo dne 6. prosinca t. l. na Vidmu. Zal, da je bilo to zborovanje precej slabo obiskano. Od izostalih društvenikov se je le eden opravičil. Iz društva je izstopil g. Brinar iz Rajhenburga, pristopil mu je pa g. Avgustinčič od Sv. Antona.

Vsled izzivajočega poročila v »Popotniku« o zadnjem shodu našega društva se je vnela burna debata takoj pri čitanju zapisnika.

Društvo je sklenilo »Zavezini« glasili, posebno pa »Zvonček«, ta krásni mladinski list, podpirati kar najbolj mogoče. Naša zastopnika v okrajnih šolskih svetih bosta delovala nato, da se razpisujejo izpraznjena učiteljska mesta v »Učit. Tovaristu« in »Steir. Schul- und Lehrer-Zeitung«.

Vkljub §§. 6 in 7 ostane društvo še nadalje pri »Lehrerbundu«; zakaj ono je tedaj del »Bunda«, dokler je majoriteta zato, nikakor pa ne dotlej, dokler so vsi društveniki pri »Bundu«. Kdor noče biti njegov član, lahko izstopi, ne da bi mu bilo treba zapustiti tudi domače društvo. Z veseljem konstatujem, da ni nihče navzočih prijavil izstopa iz vrle štajerske zveze. Da, vrla je! Vsled nje še ni slovensko učiteljstvo nič pretrpelo, pač je že doživelo marsikatero korist. Slovensko učiteljstvo se ji je radostno priključilo še prejšnja leta, ko niso rovali nemški tovariši proti njej — sedaj pa, ko ji preti polom, naj bi jo pa zapustili? — zapustili mi, zaradi katerih jo Nemci najbolj črte? In »Schul- und Lehrerzeitung«, ta naj bi bila povod izstopu iz »Bunda«? Saj stane tako bore malo; redakcijski odbor gotovo ne bode obogatel poleg. Slovenski groši odhajajo na tak način med Nemce! Tovariši! Koliko denarja pa izdajo Slovenci za druge nemške liste, knjige itd.? Le iz malenkosti ne napravljajte slona! »Proč od Gradca!« je naša deviza. Da, da, prava je; a smešno se mi zdi, da bi mi učitelji s svojo šolsko politiko to začenjali. Dokler ima Štajerska skupno vladno, deželni zbor, deželni šolski svet i. dr. v Gradcu, dotlej smo i slovenski učitelji intereso v Gradcu.

Predsednik g. Knapič nam je podal letno poročilo o delovanju društva v minolem letu. Društvo je zborovalo petkrat. Zaradi prevelike oddaljenosti nekaterih udov, posebno pa zaradi velikih počitnic, ki jih ima sevnjski okraj en mesec pred brežiškim, ni možno večkrat zborovati.

Gdč. blagajničarka je marljivo gospodarila; njen račun kaže mal prebitek.

V društveno vodstvo je bil vobče voljen stari odbor, le namesto gdč. Schubertove je postal zapisnikar g. Vodenik iz Brežic.

Društvo je izreklo presrečno zahvalo odstopišemu starem odboru, posebno pa njega vstrajnemu, delavnemu predsedniku g. Knapiču.

Prihodnjic bo društvo zborovalo dne 18. sušca t. l. v Sevnici.

Književnost in umetnost.

„Zvonček“. List s podobami za slovensko mladino. V drugi številki prinaša ta izborni mladinski list to-le izbrano vsebino: Deček in sinica. Zložil Ant. Medved. — Kaj je prinesel Božidarček Miklavž? Spisal Jos. Kostanjevec. — Zimska slika. Zložil Cvetko Golar. — Stričeva Danica. (S podobo) Spisal Leon Poljak. — Snegulčica. Zložil Oton Zupančič. — Slovanske pravljice. Priobčuje Nik. Vrhov. 2. Krojaček-kralj. (S podobo.) — Mudi se, mudi! (S podobo.) Zložil Modest. — Hvaležna kozo. Priobčil Trnovski. — Mladi risar. (S podobami.) Priobčil Vojteh Sitsch. — Obelisk. — Rešitve. — Listnica. — Ta bogata vsebina že »Zvonček« sama priporoča. Prosimo gg. tovariše in gdč. tovarišice, naj vrlo agitujejo za ta naš vrli mladinski list. Vsak mu naj pridobi vsaj enega naročnika, in »Zvonček« bo čimdalje lepši ter bo bolj in bolj razveseljeval in učil slovensko mladino.

Popotnik. Pedagoški in znanstven list. Ureja ravnatelj M. J. Nerat. Last in založba »Zaveze slovenskih učiteljskih društev«. 1. številka je izšla dne 15. prosinca. Reči moramo, da nas je presenetila tako glede razvrstitve vsebine, tako glede vnane oblike. Želimo, da to slovensko pedagoško revijo podpira slovensko učiteljstvo gmotno in duševno.

Uvod v narodno gospodarstvo. Po Maurice Blockovi knjigi »Petit manuel d'économie pratique« uredil Vekoslav Kukovec. Samozaložba. Cena 1 K. po pošti 10 h več. Knjiga se naroči pri g. Neratu, uredniku Popotnikom, v Mariboru in se dobi tudi v vseh knjigotržnicah po Slovenskem. Priročna in lepa knjiga je namenjena predvsem mladini, šolski in izvenšolski. Po mnenju veščakov naj bi se baš sedaj v dobi konsumnih in drugih gospodarskih zmotnjav kar najbolj razširjevala med najširše kroge prebivalstva. Priporočam jo p. n. učiteljstvu, da jo priporoča našemu ljudstvu.

Brivčev koledar za leto 1900. Cena 30 novč., po pošti 35 novč. Dobiva se pri upravi »Brivca« v Trstu.

II. redni koncert „Glasbene Matice“ je donesel novih triumfov slovenskemu petju ter novih lavorik izvrstnim našim pevcem in pevkam ter njihovemu nado-sežnemu vodju, g. Hubadu. To je bil koncert, da ga je bil človek vesel z vsakega stališča. Udeležba je bila ogromna, in je postala celo velika dvorana premajhna. Najkrasnejši je bil uspeh slavnega češkega virtuoza na goslih, gospoda Ondříčka. Petje mešanega zbora in šolskih zborov je bilo eksaktno, precizno in vsestranski dovršeno ter nam je bil nov dokaz, da se goji v »Glasbeni Matici« umetnost petja z vso resnobo in vzorno marljivostjo.

Vestnik.

Učiteljski konvikt v Ljubljani: Tvrška Gričar & Mejač 28 K; tvrška A. Krejci 8-50 K; tvrška A. Soklič 13-12 K.

Učiteljske spremembe na Štajarskem. Schechel Alojz, učitelj v Gornjem Gradcu, je prestavljen v Rogatec, da suplira okr. šol. nadzornikom imenovanega nadučitelja Dreflaka v Gornjem gradu pa je začasno nastavljena gospica Leopoldina Kališ iz Ljubljane.

Okrajni šolski sveti naj povsod sklenejo, da se učiteljske službe razpisujejo tudi v »Učiteljskem Tovaristu«. Zastopniki učiteljstva zahtevajo to! Saj to je le v korist šolstva in učiteljstva. Pomanjkanje učiteljev je leto za letom večje, zato bi bilo želeti, da bi se vsaj tem učiteljem, kar jih je, šlo v toliko na roko, da bi se izpraz-

njene službe razpisovale v najbolj razširjenem učiteljskem glasilu. Uradni list je le malokateremu na razpolago.

Razpis učiteljskih služb na Štajerskem. V političnem okraju celjskem se stalno namestijo sledeča mesta učiteljev, ozir. učiteljic: Na ljudski šoli pri Sv. Lovrencu nad Prožinom, na Gomilskem, pri Sv. Juriju p. T., v Čadramu, v trgu Vitanju, na Goricah, v Dolu, pri Sv. Jederti in Sv. Ruprtu nad Laškimi po eno mesto učitelja, slučajno učiteljice in na dekliški šoli pri Sv. Juriju ob juž. žel. in v Trbovljah Vodah po eno mesto učiteljice. Prošnjiki (prošnje) za katero teh mest naj svoje prošnje, ki imajo biti opremljene s spričevaloma zrelosti in učne usposobljenosti uložijo potom predstojnega okrajnega šolskega sveta do 15. svečana 1900 dotičnemu krajnemu šolskemu svetu.

Kako sodijo Hrvati o slovenskem učiteljstvu in „Učiteljskem Tovarišu“. Ravnatelj v hrvatski Kostanjevi, g. Davorin Trstenjak je izrekel v 3. številki »Napredka« zelo laskavo sodbo o našem listu in naprednem slovenskem učiteljstvu, on piše: »Taj slovenski učiteljski list izlazi v Ljubljani, a samo je godinu dana mladi od našega »Napredka«. On se odlučno bori za poboljšanje materijalnega stanja i za prava, napredak i ugled slobodoumnoga slovenskog učiteljstva, kao i hrvatskoga u Istri i Dalmaciji. Nema lista na slavenskom jugu, koji bi se tako muški, tako dostojno, tako neumorno i tako neustrašivo borio za učiteljstvo i školu, i to u zdravom i naprednom duhu, kao što se bori »Učit. Tovariš«. Pa kad uzmemo na um, da je taj list vlasništvo »Saveza slovenskih učiteljskih društava«, onda znamo, koliko je napredno, svijesno, zanosno i budno slovensko učiteljstvo. Čast mu i dika!

Stariji prvaci slovenskoga učiteljstva pomrli su; ali na svu sreću na njihovo mjesto dodoše mladi, i to baš krasni ljudi. Dimnik, Gangl i Jelenc tri so uzora današnjega slovenskog učiteljstva, tri junaka u borbi za sreću i obraz slovenskoga učiteljstva. Uz njih stoji sve napredno slovensko učiteljstvo. To je najbolje jamstvo, da slovensko učiteljstvo ne će sustati u svojoj borbi, nego da će postići svoje idejale.

Slovensko učiteljstvo mnogo je bolje materijalno opskrbljeno od hrvatskoga, a koliko se ono opet bori u svojim skupštinama, a naročito u svom »Učit. Tovarišu«, da mu se dade plaća, kakvu po svojoj znamenitoj zadaći i prema duhu vremena zaslužuje, te kakvu treba, da mogne napredovati i valjano vršiti svoju veliku zadaću.

Preporučujemo taj list hrvatskomu učiteljstvu. U njemu će ono naći mnogo duševne okrepe i pobude. Kad se jednom s njim upozna, željno će iščekivati svaki broj kao svoga najboljega druga. Taj će list donositi i članke na hrvatskom jeziku; no svaki inteligentan Hrvat ima i mora imati toliko obrazovanosti, da može s korisću čitati slovenski list, a kako to ne bi današnji učitelj? Osim toga u hrv. učitelja mora biti toliko bratske ljubavi i smisla, da se zanima, što mu rade, kako žive, kako napreduju, proti čemu se bore, zašto plaću i zašto se vesele najbliža mu braća ne samo po krvi, nego i po zvanju. Pa kad se ta braća bore za hrvatske učitelje u Istri i Dalmaciji, kad se na slovenskim učiteljskim skupštinama čuje i hrvatska riječ, koju slovensko učiteljstvo razumije in miluje; to ona i u velikoj mjeri zaslužuju, da ih hrvatsko učiteljstvo potpomaže, i da drži »Učit. Tovariš«. Tim će činiti samo svoju dužnost i pomagati sebi. Neka nam živi milo i drago slovensko učiteljstvo!

Dunaj. Dvorni svetnik dr. Friderik Stadler je imenovan sekcijiskim šefom v naučnem ministarstvu.

„Wiener Zeitung“ prijavlja ukaz ministrskega predsednika Körberja na politična oblastva, v katerem se naroča, da morajo oblastva ustreči vsakemu zahtevanju, katerega iz zakonitih ali iz javnih ozirov ni odvrniti, ne glede na postranske pomisleke. Zahteva se hitra rešitev

vseh agend, vestno izvrševanje službe in prijazno občevanje s prebivalstvom. Uradništvo mora skrbeti za potrebe ljudstva, in če treba se samo poprijeti inicijative. Biti mora v kontaktu s prebivalstvom. Ukaz zahteva popolnoma nepristransko upravo in prepoveduje strogo, da bi se uradniki pri izvrševanju svojih dolžnosti dali voditi po svojem političnem mišljenju. Zunaj službe zahteva ukaz, da naj uradniki taktno postopajo.

Iz deželnega šolskega sveta kranjskega. V zadnji seji so bili imenovani g. Alojzij Potočnik v Gribljah, g. Anton Kerže na Gori in gđc. Albina Golob v Semiču za definitivne na sedanjih svojih mestih, g. Francišek Mlakar v Trebelnem pa je bil dodeljen v službovanje šoli v Št. Ruprtu. V Špitaliču v kamniškem okraju se namesto šole za silo ustanovi enorazrednica.

Izpraznjene službe na Kranjskem. Na Premu v postojinskem okraju drugo učno mesto. V Št. Vidu pri Vipavi zaradi obolele učiteljice služba nadomestne učiteljice, v Črnem Vrhu 2. učno mesto do 14. t. m.

† **Ivan Kerne.** Dne 26. prosinca ob polnoči zatisnil je za večno oči nadučitelj Ivan Kerne v Gor. Logatcu po dolgi, mučni bolezni v 54. letu svoje starosti. Pogreb blagega ranjkega tovariša je bil dne 29. prosinca ob 9. uri zjutraj ob mnogobrojni udeležbi.

Jubilejska samopomoč.

P. i. člani opozarjam na § 5. društvenih pravil, ki se glasi:

a) Da more društvo izpolnovati svoje dolžnosti, četudi se hitro ponavljajo slučajni smrti, se ustanovi rezervna podporna zaloga.

b) V to plača vsak društvenik meseca svečna vsakega leta 2 K.

Ljubljana, 1. svečna 1900.

Jakob Dimnik,
1. č. predsednik in blagajnik.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 40

Kranjsko.

o. šol. sv. Na enorazredni ljudski šoli v Zalogu je oddati stalno ali začasno mesto učitelja-voditelja s postavnimi prijemki.

Prošnje je poslati službenim potom tukajšnjemu uradu do 17. svečna 1900.

C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, dne 17. prosinca 1900.

Št. 70

o. šol. sv. Drugo učno mesto na dvorazredni ljudski šoli v Dolu s postavnimi prijemki je stalno oddati.

Prošnje pravilno opremljene je poslati službenim potom tukajšnjemu uradu do 17. svečna 1900.

C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, dne 27. prosinca 1900.

Št. 68

Štajersko.

o. šol. sv. Na naslednjih šolah je stalno namestiti po eno učiteljsko mesto in sicer: 1. Pri Veliki nedelji; 2. Sv. Miklavžu; 3. pri Sv. Tomažu šolski okraj Ormož; 4. pri Sv. Marjeti nižje Ptuja in 5. na deški šoli ptujske okolice.

Vsa mesta s plačo III. plačilne vrste in s prosto sobo.

Obeh deželnih jezikov zmožni prosilci (prosilke) za eno teh mest, naj vložijo svoje prošnje, katere je opremiti z zrelostnim spričevalom učne vsposobljenosti in z domovinskim listom službenim potom do 18. svečna 1900. I. pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Predsednik okrajnega šolskega sveta:

Apfaltrern, s. r.

V Ptuj, dne 18. prosinca 1900.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznaniila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{2}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštne se 6 K.